

חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958¹

הגדרות

(תיקונים: התשל"ו, התש"ם, התשמ"ה, התשמ"ז, התשע"ד, התשפ"ג)

1. בחוק זה –

"בנק הדואר" – החברה, בנותנה את השירותים הכספיים מטעם החברה הבת, או החברה הבת, בנותנה את השירותים הכספיים, בהתאם להוראות חוק הדואר; בהגדרה זו, "החברה" ו"השירותים הכספיים" כהגדרתם בחוק האמור, ו"החברה הבת" כהגדרתה בסעיף 88 לחוק האמור;
"בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי" – כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016;
"בעל רישיון נותן שירותי תשלום יציבות" – כהגדרתו בסעיף 36 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981;
"היום הקובע" – היום התשיעי שלאחר המועד לתשלום שכר העבודה או הקצבה לפי סעיפים 9, 10, 11, 13, 14 ו-16 (ב), לפי הענין, ולגבי עובד שירות בעבודת משק לפי סימן ב'1 לפרק ו' של חוק העונשין, התשל"ז-1977 – היום העשרים ואחד שלאחר המועד האמור;
"הפרשי הצמדה", לגבי תקופה פלונית – הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לפי שיעור עליית המדד מן המדד שפורסם לאחרונה לפני תחילת התקופה עד המדד שפורסם לאחרונה לפני סוף התקופה;
"חברת תשלומים" – כהגדרתה בחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023;
"קופת גמל" – קופת חולים, קופת תגמולים, קרן פנסיה או ביטוח או קרן או קופה כיצא באלה שהעובד חבר בה, או קופת גמל כמשמעותה בסעיף 47 לפקודת מס הכנסה שהמעסיק והעובד או המעסיק בלבד חייבים לשלם לה מכוח הסכם קיבוצי או צו הרחבה, או מכוח חוזה עבודה או הסכם אחר בין העובד והמעסיק שניתנה להם הסכמת קופת הגמל, וכן קופת גמל כאמור שמטרתה ביטוח העובד ושאינו שהעובד בלבד חייב לשלם לה מכוח הסכם קיבוצי או צו הרחבה, או תאגיד ששר העבודה אישר תשלום לו לענין סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963;
"שכר מולך" – שכר עבודה שלא שולם עד ליום הקובע;
"שכר-עבודה" – לרבות תשלומים בעד חגים, פריזון עבודה ושעות נוספות ותשלומים אחרים המגיעים לעובד עקב עבודתו ובמשך עבודתו;
"תאגיד בנקאי" – כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

חובת תשלום במזומנים

(תיקונים: התשע"ד, התשע"ח (מס' 2))

2. (א) שכר-עבודה ישולם במזומנים, אך מותר שישולם בשיק או בהמחאת-דואר, אם דרך תשלום זאת נקבעה בהסכם קיבוצי או בחוזה-עבודה או שהעובד הסכים לה בדרך אחרת, ובלבד שהעובד יכול לקבל מהנמשך פרעון השיק או המחאת-הדואר במועדים הקבועים בסעיפים 9 עד 14, הכל לפי הענין. אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהאיסורים הקבועים בסעיפים 2 ו-4 לחוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018.²
(ב) הוצג השיק או המחאת-הדואר לפרעון תוך שני חדשים לאחר מסירתם לעובד ולא שולמו, לא תישמע טענת המעסיק, שהיה אפשר להשיג

¹ ס"ח 247, התשי"ח, עמ' 86.

תיקונים: ס"ח 270, התשי"ט, עמ' 40;

ס"ח 317, התש"ך, עמ' 99;

ס"ח 412, התשכ"ד, עמ' 35;

ס"ח 439, התשכ"ה, עמ' 14;

ס"ח 543, התשכ"ה, עמ' 256;

ס"ח 551, התשכ"ט, עמ' 53;

ס"ח 553, התשכ"ט (27.3.1969), עמ' 77 [התשכ"ט (מס' 2)];

ס"ח 558, התש"ל (29.3.1970), עמ' 40;

ס"ח 635, התשל"א (5.8.1971), עמ' 176;

ס"ח 712, התשל"ג (3.8.1973), עמ' 270;

ס"ח 796, התשל"ו (12.2.1976), עמ' 100;

ס"ח 807, התשל"ו (22.4.1976), עמ' 175 [התשל"ו (מס' 2)];

ס"ח 850, התשל"ז (11.3.1977), עמ' 102;

ס"ח 862, התשל"ז (12.5.1977), עמ' 218 [התשל"ז (מס' 2)];

ס"ח 951, התש"ם (13.12.1979), עמ' 30;

ס"ח 1014, התשמ"א (31.3.1981), עמ' 156;

ס"ח 1030, התשמ"א (15.6.1981), עמ' 317;

ס"ח 1156, התשמ"ה (7.8.1985), עמ' 210 (ראה הוראות מעבר בחוק המתקן);

ס"ח 1212, התשמ"ז (9.4.1987), עמ' 83;

ס"ח 1410, התשנ"ג (27.1.1993), עמ' 47;

ס"ח 1487, התשנ"ה (17.11.1994), עמ' 14;

ס"ח 1827, התשס"ב (30.1.2002), עמ' 126;

ס"ח 1882, התשס"ג (29.12.2002), עמ' 181;

ס"ח 1920, התשס"ד (18.1.2004), עמ' 92;

ס"ח 2024, התשס"ה (10.8.2005), עמ' 913;

ס"ח 2162, התשס"ח (6.7.2008), עמ' 612. הצ"ח – כנסת 179, התשס"ח, עמ' 26;

ס"ח 2208, התשס"ט (10.8.2009), עמ' 314. הצ"ח – ממשלה 436, התשס"ט, עמ' 721;

ס"ח 2279, התשע"א (2.3.2011), עמ' 363. הצ"ח – כנסת 360, התשע"א, עמ' 48;

ס"ח 2459, התשע"ד (15.7.2014), עמ' 600. הצ"ח – כנסת 535, התשע"ד, עמ' 44 (כולל החלפת המונחים "מעביד" ב"מעסיק" ו"יחסי עובד ומעביד" ל"יחסי עבודה" כולל כל ההסתייגויות שלהם);

ס"ח 2708, התשע"ח (15.3.2018), עמ' 409. הצ"ח – ממשלה 1027, התשע"ו, עמ' 604.

ס"ח 2710, התשע"ח (18.3.2018), עמ' 438 [התשע"ח (מס' 2)]. הצ"ח – ממשלה 945, התשע"ה, עמ' 962;

ס"ח 3046, התשפ"ג (6.6.2023), עמ' 370. הצ"ח – ממשלה 1612, התשפ"ג, עמ' 354.

² תחילת תוקפו של החוק לצמצום השימוש במזומן – ביום 1.1.2019. הוראת התיקון הייתה כי הסיפא החל במילים "אין בהוראות סעיף קטן זה..." תיווסף "בסעיף 2, בסופו". נראה שהכוונה היא לסעיף קטן 2(א).

תשלום במועד קודם או מאוחר.

תשלום בשווה-כסף

3. מותר, בהסכמת העובד, לשלם חלק משכר-עבודה באוכל ובמשקאות המיועדים לצריכה במקום העבודה, להוציא משקאות משכרים, או בדיוור, אם דרך-תשלום זאת נקבעה בהסכם קיבוצי או בחוזה-עבודה או שהיא נוהג מקובל בתנאי-עבודה, ובלבד שהשווי המיוחס לכל אלה לא יעלה על המקובל בשוק.

איסור הגבלות

(תיקון התשע"ד)

4. (א) לא יחייב מעסיק את עובדו לקנות מצרכים ממנו או ממי שקשור בו או במפעלו, או להזדקק לשירותיהם, ולא יגביל מעסיק בכל דרך אחרת זכותו של עובד להשתמש בשכר-עבודתו.

(ב) מקום-עבודה שאין העובד יכול להשיג בו מצרכים או לקבל שירותים שהוא זקוק להם, וסיפק אותם המעסיק בעצמו או על-ידי מי שקשור בו או במפעלו, יסופקו לעובד מצרכים ושירותים אלה במחיר הוגן שאין בו ריווח; ואם סופקו על דעת המעסיק על-ידי אדם מהחוץ – יסופקו במחיר הוגן. המחיר בו יסופקו מצרכים ושירותים כאמור טעון הסכמת ועד העובדים במפעל, ובמקרה של חילוקי דעות יקבע את המחיר מי שהוסמך לכך על-ידי שר העבודה.

איסור שכר כולל

(תיקון התש"ל)

5. עובד שחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, חל לגביו ונקבע לו שכר-עבודה הכולל תשלום בעד שעות נוספות או גמול-עבודה במנוחה השבועית כאמור בחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, או הכולל דמי-חופשה תמורת חופשה או פדיון-חופשה כאמור בחוק חופשה שנתית, התשי"א-1951, רואים את השכר שנקבע כשכר רגיל בלבד, אלא אם נקבע אחרת בהסכם קיבוצי לגבי תשלום בעד שעות נוספות או גמול עבודה במנוחה השבועית וההסכם אושר לענין זה על-ידי שר העבודה.

דרך תשלום שכר

(תיקונים: התש"ך, התשכ"ד, התשמ"ז, התשס"ד, התשפ"ג)

6. (א) שכר-עבודה ישולם לידי העובד במישרין, אך מותר שישולם לו, על פי הוראתו בכתב, באמצעות בן-זוגו, הורו, ילדו, חבר בעבודה, הקיבוץ שהעובד חבר בו, לשכת-עבודה שהוקמה עלפי סעיף 23 לחוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959, או כלתאגיד שאושר לכך על-ידי שר העבודה בהסכמת ארגון העובדים הגדול ביותר ובאישור ועדת העבודה של הכנסת.

(ב) שכר עבודה לעובד שירות בעבודת משק לפי סימן ב'1 לפרק ו' של חוק העונשין, התשל"ז-1977, ישולם באמצעות שירות בתי הסוהר או באמצעות שירות התעסוקה.

שכרו של עובד שנפטר

(תיקון התשל"ז)

7. נפטר עובד לפני ששולם שכר העבודה המגיע לו, ישולם שכר העבודה, על אף האמור בדיני הירושה, לידי מי שהעובד הורה לענין זה; לא הורה – ישולם לבן-זוגו, ובאין לו בן-זוג – ליורשו.

עיקול העברה ושעבוד

(תיקונים: התשכ"ד, התשכ"ט, התשל"ז (מס' 2), התשמ"ה, התשמ"ז, התשס"ג, התשס"ד, התשע"ד)

8. ³ (א) משכר העבודה החדשי לא יהיה ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד סכום השווה לגימלה בשיעור הנקוב בטור ג' בתוספת השניה לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1981, שהיתה משתלמת בחודש שקדם לתשלום השכר לאותו עובד לפי הרכב משפחתו אילו היה זכאי לגימלה כאמור; היה הסכום האמור יותר מ-80% משכר העבודה החדשי, יקטן הסכום שאינו ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד כדי 80% משכר העבודה החדשי; לענין זה, "שכר העבודה החדשי" – שכר העבודה החדשי הנוטר אחרי ניכוי תשלום אשר המעסיק חייב לנכותו משכר עבודה על פי חיקוק.

(א1) היה שכר העבודה משתלם על בסיס של יום, יהיה הסכום שאינו ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד משכר העבודה היומי – החלק העשירים וחמישה מהסכום כאמור בסעיף קטן (א).

(ב) סעיף קטן (א) אינו חל על עיקול, העברה או שעבוד לשם תשלום מזונות.

(ג) מקום שהשכר משתלם שלא על בסיס של חודש או של יום, רשאי שר העבודה לקבוע בתקנות הוראות בדבר חלק השכר שאינו ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד.

(ד) (בוטל).

(ה) קיצבה המשתלמת מאת מעסיק או קופת גמל תיחשב כשכר עבודה לענין סעיף זה; הוראה זו אינה באה לגרוע מהגנה בפני עיקול, העברה או שעבוד, הניתנת לקיצבה כאמור על פי חיקוק.

(ו) ההגבלות שבסעיף זה חלות גם על שכר עבודה שבידי לשכת העבודה, שירות בתי הסוהר או תאגיד כאמור בסעיף 6, שבאמצעותו מבוצע תשלום לעובד, אבל רשאים הם לנכות כל סכום שנתנו לעובד כמקדמה על חשבון שכר העבודה; שולם שכר העבודה באמצעות תאגיד בנקאי, בנק הדואר, חברת תשלומים, בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי או בעל רישיון נותן שירותי תשלום יציבות, יחולו ההגבלות שבסעיף זה על שכר העבודה שבידיהם במשך חודש ימים מיום ששולם להם.

(ז) הוראה שבחיקוק הנוגדת הוראת סעיף זה לא ינהגו לפיה.

מועד לתשלום שכר חודשי

(תיקונים: התשמ"ה, התשע"ד)

9. שכר עבודה המשתלם על בסיס של חודש ישולם עם תום החודש בעדו הוא משתלם. בשכר עבודה המשתלם על בסיס תקופה ארוכה מחודש, רואים כאילו היה החלק היחסי לכל חודש משתלם על בסיס של חודש.

³ בנוסח הישן של סעיפים 8(א) ו-8(א1) ננקבו סכומים (בלירות) שאינם ניתנים לעיקול, להעברה או לשעבוד. בהתאם, פורסמו תקנות הגנת השכר (עיקול, העברה ושיעבוד), התשל"ג-1973 אשר עדכנו סכומים אלה. בתיקון התשמ"ה הוחלפו סעיפים (א) ו-1(א1) והסכומים הוצמדו לגימלה הנקובה בחוק הבטחת הכנסה. התקנות הנ"ל, אף שלא בוטלו מעולם הפכו ללא רלבנטיות ועל כן הוצאו מ"דינים".

מועד לתשלום שכר שאינו שכר חודשי

(תיקונים: התשמ"ה, התשע"ד)

10. שכר עבודה המשתלם על בסיס של שעה, יום, שבוע או לפי כמות התוצרת, ישולם, אם לא נקבע מועד אחר בהסכם קיבוצי או בחוזה עבודה, בתום מחצית החודש בו הועסק העובד; אולם לגבי עובד ששכר עבודתו משתלם על בסיס כאמור, אך הועסק במשך כל החודש האמור, יחול סעיף 9 אם תוך החודש שולמו לו מקדמות בהתאם לקבוע בהסכם קיבוצי או בחוזה עבודה.

מועד לתשלום שכר קיבולת

(תיקון התשמ"ה)

11. שכר עבודה המשתלם בעד ביצוע עבודה מסויימת, שביצועה נמשך יותר מארבעה-עשר יום, ישולם ביום גמר ביצוע העבודה אם שולמו תוך ביצוע העבודה מקדמות בהתאם לקבוע בהסכם קיבוצי או בחוזה עבודה. לא שולמו מקדמות כאמור, יראו את השכר כמשתלם לפי כמות התוצרת.

מועד לתשלום השכר למי שחדל להיות מועסק

(תיקון התשע"ד)

12. חדל עובד להיות מועסק על-ידי מעסיקו, ישולם שכרו במועד שבו היה משתלם לפי הסעיפים 9, 10 או 11, אילו המשיך לעבוד.

מועדים מיוחדים לתשלום שכר

(תיקון התשכ"ד)

13. שר העבודה רשאי, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לקבוע מועד לתשלום שכר עבודה שלא נקבע לו מועד בסעיפים 9 עד 12.

הגדלת שכר

(תיקונים: התשכ"ד, התשל"א, התשמ"ה, התשע"ד)

14. (א) הוסכם בהסכם קיבוצי או בין העובד למעסיק על הגדלת השכר לתקופה שעברה או על תוספת על השכר כאמור, ולא הוסכם על המועד לתשלום ההפרשים המגיעים לעובד בעד אותה תקופה לפי ההסכם, ישולמו ההפרשים במועד הקרוב לתשלום שכר העבודה, אך רשאי בית הדין האזורי כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, על פי בקשת המעסיק שהוגשה לו לפני אותו מועד, ולאחר שמיעת העובד, לקבוע מועד אחר לתשלום או לקבוע תשלוםם לשיעורים.

(ב) הוסכם בהסכם קיבוצי, או בהסכם בכתב שבין ארגון עובדים למעסיקים אף שאיננו הסכם קיבוצי, על הגדלת שכר לתקופה עתידה, מותר שתשלום התוספת לשכר יידחה למועדים שייקבעו בהסכם כאמור, ובלבד שלא יידחה למועד מאוחר ממששה חדשים לאחר היום שבוצרץ היה להשתלם השכר אילמלא נדחה.

מקום ושעות לתשלום השכר

(תיקון התשע"ד)

15. שכר העבודה ישולם לעובד במקום העבודה ולכל המאוחר שעתיים לאחר גמר העבודה; אך לעובד במשמרת שניה או במשמרת שלישית, וכן למי שחדל להיות מועסק, מותר לשלם את השכר בשעות שבהן משתלם השכר ליתר העובדים. לא ישולם שכר עבודה במקום בו נמכרים משקאות משכרים חוץ מהעובדים באותו מקום.

קצבה ופיצוי הלנת קצבה

(תיקונים: התשמ"א, התשמ"ה, התשע"ד)

16. (א) בסעיף זה -

"קצבת פרישה" - תשלומים תקופתיים המשתלמים לעובד מאת מעסיק או קופת גמל, לאחר פרישה מוחלטת או חלקית של העובד מעבודתו, שלא מחמת נכות או מחלה;

"קצבת נכות" - תשלומים תקופתיים המשתלמים לעובד מאת מעסיק או קופת גמל, לאחר פרישה מוחלטת או חלקית של העובד מעבודתו, מחמת נכות או מחלה;

"קצבת שאירים" - תשלומים תקופתיים המשתלמים מאת מעסיק או קופת גמל, לשאיר של עובד או לשאיר של מי שהיה עובד ופרש מעבודתו;

"קצבה" - קצבת פרישה, קצבת נכות או קצבת שאירים;

"קצבה מולנת" - קצבה שלא שולמה עד ליום הקובע.

(ב) קצבה חדשית תשולם עם תום החודש שבעדו היא משתלמת, ואם היא משתלמת בעד תקופה אחרת - עם תום אותה תקופה.

(ג) לקצבה מולנת ייוסף פיצוי הלנת קצבה והוא יחושב בדרך שמחשבים פיצוי הלנת שכר לפי סעיף 17, בשינויים המחוייבים.

(ג1) פיצוי הלנת קצבה יהיה לכל דבר, פרט לענין סעיף קטן (ג), חלק מהקצבה.

(ד) הוראות סעיפים 14, 17 ו-18 יחולו, בשינויים המחוייבים, על קצבה כאלו היתה שכר עבודה, ובכל מקום בסעיפים האמורים שבו מדובר במעסיק, יראו כאילו מדובר במי שחייב בתשלום הקצבה.

(ה) הוראות סעיף 20(ד) יחולו אף על תשלום פיצוי הלנת קצבה כאילו היה פיצוי הלנת פיצויי פיטורים.

תשלום ראשון של קצבה

(תיקונים: התשמ"א, התשע"ד)

16א. (א) על אף האמור בסעיף 16, לא יראו קצבה כמולנת -

(1) לגבי קצבת פרישה שמשלם מעסיק לעובד שפרש מעבודתו, והפרישה היתה על פי יזמת העובד - עד תום החודש שלאחר החודש שבו נסתיימו מאה ושמונים ימים מיום מסירת הודעת העובד למעסיק על הפרישה;

(2) לגבי קצבת פרישה שמשלם מעסיק לעובד שפרש מעבודתו, והפרישה מהעבודה היתה שלא-על-פי יזמת העובד - עד תום החודש שלאחר החודש שבו נסתיימו ששים ימים מיום הפרישה;

(3) לגבי קצבת פרישה שמשלמת קופת גמל לעובד שפרש מעבודתו - עד תום החודש שלאחר החודש שבו נסתיימו מאה ושמונים ימים מיום שהעובד או המעסיק הגיש את הבקשה לקצבה לקופת הגמל;

(4) לגבי קצבת נכות - עד תום החודש שלאחר החודש שבו נסתיימו ששים ימים מיום מתן החלטת הועדה הרפואית שלפיה זכאי העובד לקצבת נכות או מיום הפרישה מהעבודה מחמת נכות, לפי המועד המאוחר יותר;

(5) לגבי קצבת שאירים - עד תום החודש שלאחר החודש שבו נסתיימו תשעים ימים מיום שאחד השאירים הגיש את הבקשה לקצבה,

ואם הזכאות לקצבה זו תלויה על פי חיקוק או על פי תקנונה של קופת גמל במתן פסק דין או החלטה של בית משפט או של בית דין – עד תום החודש שבו נסתיימו שלושים ימים מיום המצאת פסק הדין או ההחלטה הסופיים, הכל לפי המועד המאוחר יותר.

(ב) על אף האמור בפסקאות (1), (3) ו-(5) לסעיף קטן (א), אם היו ברשות מי שחייב בתשלום הקצבה נתונים מספיקים לקביעת הזכאות לקצבה ושיעורה, תוך המועדים האמורים בהן, לא יחולו עליו הפסקאות האמורות החל מתום החודש שלאחר החודש שבו נסתיימו ששים ימים מהיום שבו היו ברשותו הנתונים האמורים.

(ג) לא היו ברשות מי שחייב בתשלום קצבה נתונים מספיקים לחישוב סכום הקצבה המגיעה בארבעת החדשים הראשונים שלאחר המועדים האמורים בפסקאות (1) עד (5) לסעיף קטן (א) ובסעיף קטן (ב), והוא שילם מקדמה על חשבון הקצבה בסכום המתאים לנתונים שהיו ברשותו בחודש שקדם לחודש שבו שולמה המקדמה, לא יראו את יתרת הקצבה כמולנת עד תום החודש שלאחר החודש האחרון לתשלום המקדמה.

תשלום הפרשים

(תיקון התשמ"א)

16.ב. על אף האמור בסעיף 16, לגבי הפרש הנובע משינוי בסכום הקצבה לאחר שהוחל בתשלומה, לא יראו קצבה כמולנת עד תום החודש שלאחר החודש שבו נסתיימו ששים ימים לאחר המועד שבו נקבע השינוי האמור או שבו הוא חל, הכל לפי המועד המאוחר יותר.

הגשת בקשה

(תיקונים: התשמ"א, התשע"ד)

16.ג. עובד החייב לפרוש מעבודתו, על פי תנאי העסקתו, בהגיעו לגיל פלוני, או אם דרש ממנו מעסיקו לפרוש מעבודתו לפני שהגיע לגיל האמור, והוא זכאי עקב פרישתו לקצבת פרישה מקופת גמל – חייב מעסיקו להגיש בקשה כאמור בפסקה (3) לסעיף 16א(א) לפחות ששה חדשים לפני מועד הפרישה, ואם לא עשה כן יהיה העובד זכאי לקבל ממעסיקו פיצוי הלנת קצבה בעד התקופה שבה היו רואים את הקצבה כמולנת אילולא הוראות הפסקה האמורה.

פיצוי הלנת שכר

(תיקון התשמ"ה)

17. (א) לשכר מולן ייוסף הסכום הגבוה מבין אלה (להלן – פיצוי הלנת שכר):
- (1) בעד השבוע הראשון שלאחר המועד לתשלום שכר העבודה – החלק העשרים מהשכר המולן, ובעד כל שבוע או חלק משבוע שלאחריו – החלק העשירי מהשכר המולן;
 - (2) הפרשי הצמדה לתקופה שמן המועד לתשלום שכר העבודה עד יום תשלומה, בתוספת 20% על הסכום הכולל של השכר המולן והפרשי ההצמדה כאמור בעד כל חודש שבתקופה האמורה; בעד חלק מחודש תשלום התוספת של 20% האמורה באופן יחסי.
 - (ב) פיצוי הלנת שכר יהיה לכל דבר, פרט לענין סעיף זה, חלק משכר העבודה.

התיישנות

(תיקונים: התשכ"ד, התשכ"ט (מס' 2), התשמ"ה, התשנ"ג, התשנ"ה, התשע"ד)

- 17.א. (א) הזכות לפיצויי הלנת שכר, להבדיל משכר עבודה, תתיימן אם לא הוגשה תובענה לבית-דין אזורי כמשמעותו בחוק בית-הדין לעבודה, התשכ"ט-1969 (להלן – בית-דין אזורי), תוך שנה מהיום שבו רואים את השכר כמולן, או תוך 60 ימים מהיום שקיבל העובד את השכר שבו קשור הפיצוי, הכל לפי המוקדם, אולם בית-הדין האזורי רשאי להאריך את התקופה של 60 ימים לתקופה של 90 ימים.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), אם הלין המעסיק את שכרו של העובד, או חלקו, שלוש פעמים בתקופה של שנים עשר חדשים רצופים שבתוך שלוש השנים הרצופות שלאחר יום תשלום השכר שבו קשור הפיצוי, תהא תקופת ההתיישנות שלוש השנים האמורות.
- (ג) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו על פיצויי הלנת שכר שחלפה לגביהם תקופת ההתיישנות של שנה האמורה בסעיף קטן (א).

הפחתת פיצוי

(תיקונים: התשכ"ד, התשכ"ט (מס' 2), התשע"ד)

18. בית-דין אזורי רשאי להפחית פיצוי הלנת שכר או לבטלו, אם נוכח כי שכר העבודה לא שולם במועדו בטעות כנה, או בגלל נסיבה שלמעסיק לא היתה שליטה עליה או עקב חילוקי דעות בדבר עצם החוב, שיש בהם ממש, לדעת בית הדין האזורי, ובלבד שהסכום שלא היה שנוי במחלוקת שולם במועדו.

תחולת חוק פסיקת ריבית והצמדה

(תיקון התשמ"ה)

- 18.א. התיישנה הזכות לפיצויי הלנת שכר, לפיצויי הלנת קצבה או לפיצויי הלנת פיצויי פיטורים, לפי סעיפים 17א ו-20(ד), או ביטל בית דין אזורי פיצויי הלנת שכר, פיצויי הלנת קצבה או פיצויי הלנת פיצויי פיטורים לפי סעיפים 18 ו-20(ד), יחולו הוראות חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, על אף האמור בסעיף 6 לאותו חוק.

חדלות פירעון או פירוק

(תיקונים: התשמ"ה, התשע"ד, התשע"ח)

19. (א) ניתן לגבי מעסיק צו כאמור בסעיף 182 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995, לא יהיה הנאמן או המפרק שמונה בהליך שניתן בו צו המנוי בסעיף האמור חייב בתשלום פיצויי הלנת שכר; אולם בהחלטתו בדבר אישור החוב רשאי הוא לקבוע כי על השכר שהולן יתווספו הפרשי הצמדה לתקופה שמן המועד לתשלום השכר עד יום תשלומה; הפרשים אלה יהיו לכל דבר, פרט לענין סעיף זה, חלק משכר העבודה.
- (ב) סעיף קטן (א) לא יחול לענין שכר עבודה שהנאמן או המפרק התחייב בו אחרי מתן הצו.

חוב לקופת גמל כשכר מולן

(תיקונים: התשל"ג, התשל"ו, התשמ"א, התשמ"ה, התשע"ד)

- 19.א. (א) יראו כשכר מולן גם סכום שמעסיק חייב לקופת גמל, בין שהסכום מגיע ממנו במישרין ובין שהמעסיק חייב לנכותו משכר העובד, ובלבד שהסכום אשר חייב המעסיק לנכות לא שולם לקופה תוך 21 ימים מהיום שבו רואים כמולן את השכר שממנו היה עליו לנכות, או שהסכום שהמעסיק נתחייב לשלמו שלא בדרך ניכוי לא שולם תוך 21 ימים מהיום שבו היו רואים כמולן את השכר שלגביו קיימת החבות; והוא בין שהשכר

⁴ הוראות לסעיף זה יחולו גם על תובענות שעילתן לפני תחילת חוק התיקון מהתשכ"ד.

הולך ובין שלא הולך.

(ב) פיצוי הלנת השכר לפי סעיף זה יהיה -

(1) לגבי סכום שהמעסיק חייב לנכות משכר העובד - לפי סעיף 17;

(2) לגבי סכום שמעסיק חייב במישרין לקופת הגמל (להלן - החוב) - הפרשי הצמדה לתקופה שמן המועד לתשלום שכר העבודה שלגביו קיימת החבות לקופת הגמל עד יום תשלומה, בתוספת 20% על הסכום הכולל של החוב והפרשי ההצמדה כאמור בעד כל חודש שבו לא שולם החוב; בעד חלק מחודש תשלום התוספת של 20% האמורה באופן יחסי.

(ג) קופת גמל תנהל לכל עובד המבוטח בה כרטיס אישי ובו הפרטים שנקבעו בתקנות; מעסיק ימסור לקופת גמל פרטים לגבי עובדו, כפי שיקבע שר העבודה בתקנות.

(ד) סכום שמעסיק חייב לקופת גמל כאמור בסעיף קטן (א), יראו לענין זכויות העובד או חליפו כלפי קופת הגמל כאילו שולם במועדו. (ה) עברו ששה חדשים מהמועד שנקבע בסעיף קטן (א) ובטרם שולם החוב בשל העובד, קרה לו מקרה המזכה אותו או את חליפו בקבלת תשלום או שירות בעין מקופת הגמל, רשאית היא לתבוע מהמעסיק סכום השווה לסכום ששילמה לעובד או לחליפו או שהיא עתידה לשלמו ואת השווי הכספי של השירות בעין שניתן או שהיא עתידה לתת לעובד או לחליפו, בניכוי כל סכום שהיה משתלם בשל אותו מקרה לעובד או לחליפו, או למעסיק, או לשניהם, בין סכום חד-פעמי ובין סכומים עתידיים, אילו עזב העובד את קופת הגמל ביום שקרה המקרה המזכה כאמור.

(ו) היוון תשלומים עתידיים או שווים הכספי של שירותים בעין עתידיים לענין סעיפים קטנים (ה) ו-(י) יחושב באותה דרך שבה מחשבים היוון קיצבאות וערך הכספי של גימלאות בעין מכוח סעיף 185 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968, בשינויים המחוייבים.

(ז) בית הדין האזורי לעבודה רשאי להפחית תשלום שמעסיק חייב לקופת גמל בחזקת שיפוי כאמור בסעיף קטן (ה) אם ראה נסיבות המצדיקות לעשות כן.

(ח) עברו ששה חדשים מהמועד שנקבע בסעיף קטן (א) ולא שולם חובו של המעסיק לקופת הגמל כאמור בסעיף קטן (א), רשאית קופת הגמל להודיע על כך בכתב לעובד, עם העתק למעסיק, ומשעברו ששה חדשים נוספים מיום מסירת ההודעה ולא שולם החוב לקופת הגמל, לא יחולו לגבי אותו חוב הוראות סעיף קטן (ד) אם קבע בית הדין האזורי לעבודה שהפיגור בגביית החוב חלשלאעקב ברשלנותה או חלעקב נסיבות אחרות המצדיקות את קופת הגמל.

(ט) נוצרה הזכאות לתשלום או לשירות בעין מקופת גמל לעובד או לחליפו בתקופה שבין המועד שנקבע בסעיף קטן (א) לבין תום ששת החדשים הנוספים מיום מסירת ההודעה כאמור בסעיף קטן (ח), לא תהא קופת הגמל זכאית להשתחרר מחבותה על-פי סעיף קטן (ד) אף אם הפיגור חל שלא עקב רשלנות הקופה או חל עקב נסיבות אחרות המצדיקות אותה.

(י) (1) עובד שחל עליו הסכם קיבוצי כללי או צו הרחבה כמשמעותם בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, המחייב מעסיק לשלם בעדו סכום לקופת גמל, כאמור בסעיף קטן (א), והמעסיק לא מסר לקופת גמל פרטים שנקבעו בתקנות לגבי העובד ולא שילם סכום כלשהו בשל העובד, לא יחולו על העובד סעיפים קטנים (ד) עד (ט), ואולם מששולם חובו של המעסיק בשל העובד לקופת גמל כאמור תוך שלוש שנים מהמועד האמור בסעיף קטן (א) ולפני שאירע מקרה המזכה את העובד או לחיפו בקבלת תשלום או שירות בעין מקופת הגמל - יראו לענין זכויות העובד או חליפו כלפי קופת הגמל כאילו שולם החוב במועד.

(2) שילמה קופת הגמל לעובד או לחליפו תשלום או העניקה לו שירות בעין מכוח פסקה (1) תוך שנה מיום ששולם חובו של המעסיק כאמור, רשאי בית הדין האזורי לעבודה לחייב את המעסיק לשפות את קופת הגמל בשל כך אם ראה נסיבות המצדיקות לעשות כן.

(יא) שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות דרכי מסירת הודעות או פרטים לענין סעיף זה ודרכי הוכחת מסירתם לנמען.

ביטוח במספר קופות גמל

(תיקונים: התשל"ו, התשע"ד)

19ב. (א) הוראות סעיף 19א(ד) עד (יא) (להלן - הוראות) לא יחולו לגבי תשלום או שירות בעין כאמור בהוראות מאת קופת גמל, אם העובד או חליפו זכאים לקבלם במלואם, עקב אותו מקרה המזכה להם, מקופת גמל אחרת מכוח הסכם שבין המעסיק והעובד ולא מכוח ההוראות.

(ב) היו העובד או חליפו זכאים מכוח הסכם כאמור בסעיף קטן (א) לתשלום או לשירות בעין שלא במלוא הערך שבו היו ניתנים להם מקופת הגמל הראשונה עקב אותו מקרה המזכה להם, או היו זכאים לתשלום או לשירות בעין כאמור מכוח ההוראות עקב אותו מקרה, ישאו כל קופות הגמל בתשלום במשותף או יתנו במשותף את השירות בעין, וחלוקת הנטל הכרוך בכך תהיה, בהעדר הסכמה ביניהן, כפי שיראה בית הדין האזורי לעבודה לצודק בנסיבות הענין.

(ג) משפנה עובד או חליפו לאחת מקופות הגמל לשם מימוש זכותו לפי ההוראות, תשלם הקופה את התשלום או תתן את השירות בעין, ככל המגיע לו, במלואם, ומשעשתה כן שוב לא יהיה זכאי העובד או חליפו כלפי קופת גמל אחרת לאותו תשלום או שירות בשל אותו מקרה וקופת הגמל ששילמה או נתנה את השירות בעין כאמור זכאית להחזיר מקופת גמל אחרת כאמור בסעיף קטן (ב).

שמירת זכויות

(תיקונים: התשל"ו, התשע"ד)

19ג. הוראות סעיפים 19א ו-19ב לא יגרעו מזכויותיו של עובד כלפי מעסיק או קופת גמל על-פי חיקוק, הסכם או תקנון קופת הגמל, או מחובות וזכויות הדדיות של מעסיק וקופת גמל על-פי הסכם או תקנון קופת הגמל.

פיצוי הלנת פיצויי פיטורים

(תיקונים: התשל"ז, התשל"ז (מס' 2), התשמ"א, התשמ"ה, התשע"ד)

20. (א) בסעיף זה, "המועד לתשלום פיצויי פיטורים", לגבי עובד או מי שזכאי לפיצויי פיטורים מכוחו - המאוחר שבין המועדים האלה:

- (1) יום הפסקת יחסי עבודה;
- (2) המועד שנקבע לתשלום פיצויי הפיטורים על פי הוראת הסכם קיבוצי, הסדר קיבוצי אחר או צו הרחבה החלה על העובד;
- (3) אם נקבעה, על פי חוזה עבודה או הסכם אחר, זכות לפיצויי פיטורים העודפת על זו הקבועה בחיקוק, בהסכם קיבוצי, בהסדר קיבוצי אחר או בצו הרחבה - היום שנקבע לתשלום פיצויי הפיטורים על פי אותו חוזה עבודה או הסכם, ואם לא נקבע יום כאמור והזכות כאמור נקבעה לאחר יום הפסקת יחסי עבודה - היום שבו נקבעה הזכות;
- (4) אם נקבעה, על פי הסכם קיבוצי, הסדר קיבוצי אחר או צו הרחבה, זכות לפיצויי פיטורים לאחר יום הפסקת יחסי עבודה ולא נקבע מועד לתשלום - היום שבו נקבעה הזכות;
- (5) אם הזכות לפיצויי פיטורים מותנית, על פי הוראה שבחיקוק, במילוי תנאי מצד העובד לאחר יום הפסקת יחסי עבודה או במילוי תנאי

- במשך תקופה מסויימת שלאחר אותו יום – יום מילוי התנאי האמור או יום תום התקופה האמורה, לפי הענין.
- (ב) יראו פיצויי פיטורים כמולנים אם לא שולמו תוך 15 ימים מהמועד לתשלום; פיצוי הלנת פיצויי פיטורים יהיה כדלקמן:
- (1) שולמו פיצויי הפיטורים בתקופה שבין היום הששה עשר לבין היום השלושים שלאחר המועד לתשלום – הפרשי הצמדה לתקופה שמן המועד לתשלום עד ליום שבו שולמו;
- (2) שולמו פיצויי הפיטורים לאחר היום השלושים שלאחר המועד לתשלום – הפרשי הצמדה לתקופה שמן המועד לתשלום עד ליום שבו שולמו, בתוספת 20% על הסכום הכולל של פיצויי הפיטורים והפרשי ההצמדה כאמור בעד כל חודש שבו לא שולמו פיצויי הפיטורים; בעד חלק מחודש תשלום התוספת של 20% האמורה באופן יחסי.
- (1ב) פיצוי הלנת פיצויי פיטורים יהיה לכל דבר, פרט לענין סעיף קטן (ב), חלק מפיצויי הפיטורים.
- (2ב) המעסיק רשאי להפחית מפיצויי הפיטורים ומפיצוי ההלנה סכום של חוב שחייב העובד למעסיק או סכום שהמעסיק חייב או זכאי לנכותו מפיצויי הפיטורים.
- (ג) מי שזכאי לפיצויי פיטורים שלא מכוח סעיפים 1(א) או 5 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963, לא יחול לגביו המועד לתשלום פיצויי פיטורים כאמור בסעיף קטן (א) אלא לאחר שנמסרה למעסיק קודם לכן דרישה בכתב לתשלום הפיצויים תוך ציון העילה לדרישה; נמסרה הדרישה למעסיק לאחר המועד האמור – יחול לגביו המועד לתשלום הפיצויים ביום מסירת הדרישה.
- (ד) הוראות סעיפים 17א, 18 ו-19 יחולו, בשינויים המחוייבים, לגבי הלנת פיצויי פיטורים כאילו היא הלנת שכר, ואולם בית-דין אזורי יהיה מוסמך להפחית או לבטל פיצוי הלנת פיצויי פיטורים, כאמור בסעיף 18, אף אם פיצויי הפיטורים לא שולמו עקב אחד מאלה:
- (1) חילוקי דעות בדבר עצם הזכות לפיצויי פיטורים, שיש בהם ממש לדעת בית-הדין;
- (2) חילוקי דעות בדבר המועד שבו נפסקו יחסי עבודה;
- (3) הזכאי לקבלת פיצויי הפיטורים לא מסר למעסיק לפי דרישתו פרטים הנוגעים לעובד או לזכאי כאמור והדרושים לענין קביעת הזכות לפיצויי הפיטורים או שיעורם.
- (ה) מי שזכאי לקבל מקופת גמל את פיצויי הפיטורים או חלק מהם מכוח תשלומים ששילם לה מעסיק, לא יהיה זכאי לפיצויי הלנת פיצויי פיטורים על הסכום המגיע לו מקופת הגמל, על פי זכותו האמורה, אם המעסיק הודיע לקופת הגמל בכתב, תוך 15 ימים מהמועד לתשלום פיצויי הפיטורים, כי הוא מסכים לתשלום; הוראת סעיף קטן זה אינה באה לגרוע מהוראות סעיפים 14 ו-20 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963.
- (ו) נפטר עובד או מי שהיה עובד, והפקיד המעסיק בקופת בית-דין אזורי סכום של פיצויי פיטורים על-מנת שבית-דין יעבירו לזכאי לו – יראו, לענין סעיף קטן (ב), כאילו שולם הסכום האמור לזכאי ביום ההפקדה.

(תיקון התשל"א)

21. (בוטל).

[תיקון התשכ"ט (מס' 2)]

21א. (בוטל).

(תיקון התשכ"ד)

22. (בוטל).

[תיקון התשכ"ט (מס' 2)]

23. (בוטל).

פנקס שכר ותלוש שכר

(תיקונים: התשס"ח, התשע"ד)

24. (א) מעסיק חייב לנהל פנקס שכר ולמסור לכל עובד, בכתב, תלוש שכר, בחוק זה – "פנקס שכר" – פנקס בדבר שכר העבודה המגיע לעובדים ופרטי השכר ששולם להם; "תלוש שכר" – רישום נתונים מתוך פנקס השכר, המפרט את פרטי השכר ששולם לעובד.
- (ב) פרטי השכר בפנקס השכר ובתלוש השכר יכללו את הפרטים המנויים בתוספת.
- (ג) הרישום בפנקס השכר ומסירת תלוש השכר לעובד ייעשו לא יאוחר מהיום הקובע.
- (ד) הוראות סעיף זה לא יחולו על יחיד לגבי עובדו שאותו הוא מעסיק שלא במסגרת עסקו או משלח ידו, זולת אם שרת העשייה המסחרית והתעסוקה, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, קבע אחרת לגבי סוגי מעסיקים או עובדים כאמור ובתנאים ובדרך שקבע.
- (ה) שרת התעשייה המסחרית והתעסוקה רשאי, לאחר התייעצות עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגוני מעבידים שהם לדעת השר יציגים ונוגעים בדבר, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת –
- (1) לשנות, בצו, את התוספת;
- (2) לקבוע דרכי מסירה מיוחדות של תלושי שכר, לסוגי מעסיקים או עובדים.

ניכויים משכר עבודה

(תיקונים: התש"ט, התשכ"ד, התשכ"ה, התשכ"ח, התש"ס, התשע"ד)

25. (א) לא ינוכו משכר עבודה אלא סכומים אלה:
- (1) סכום שחובה לנכותו, או שמותר לנכותו על פי חיקוק;
- (2) תרומות שהעובד הסכים בכתב כי ינוכו;
- (3) דמי חבר בארגון עובדים שהעובד חבר בו, שיש לנכותם מן השכר על פי הסכם קיבוצי או חוזה עבודה או שהעובד הסכים בכתב כי ינוכו, והתשלומים הרגילים לוועד העובדים במפעל;
- (3א) תוספת לדמי החבר שמותר לנכותם על פי פסקה (3) המיועדת למימון פעילות מפלגתית, זולת אם הודיע העובד למעסיקו בכתב על התנגדותו לתשלום התוספת;

(33) דמי טיפול מקצועי ארגוני לטובת הארגון היציג כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, שיש לנכותם על פי הסכם קיבוצי או חוזה עבודה משכרו של עובד שאיננו חבר בשום ארגון עובדים, או שהעובד הסכים בכתב לניכוי כאמור; שר העבודה, לאחר התייעצות עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה, ובאישור ועדת העבודה של הכנסת, יקבע בתקנות את מקסימום דמי הטיפול המקצועי-ארגוני שמותר לנכותם לפי פסקה זו;

(4) סכום שהוטל כקנס משמעת בהתאם להסכם קיבוצי או על פי חיקוק;

(5) תשלומים שוטפים לקופות גמל ובלבד שתשלומים כאמור לקופת גמל שהעובד בלבד חייב לשלם לה לא ינוכו משכרו של העובד אם הוא הודיע למעסיקו בכתב על התנגדותו לתשלומים;

(6) חוב על פי התחייבות בכתב מהעובד למעסיק, בתנאי שלא ינוכה על חשבון חוב כאמור יותר מרבע שכר העבודה;

(7) מקדמות על חשבון שכר עבודה, אם אין המקדמות עולות על שכר עבודה בעד שלושה חדשים; עולות המקדמות על שכר עבודה לשלושה חדשים - חלות על היתרה הוראות פסקה (6).

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), חדל עובד לעבוד אצל המעסיק, רשאי המעסיק לנכות משכרו האחרון של העובד כל יתרה של חוב שהעובד חייב לו, לרבות מקדמות.

העברת סכומים שנוכו

(תיקונים: התשס"ח, התשס"ט, התשע"ד)

25א. (א) סכום שנוכה בהתאם לסעיף 25, יעבירו המעסיק למי שלו מיועד הסכום בתוך 30 ימים מהיום שבו רואים כמולן את השכר שממנו נוכה, זולת אם נקבעה בחיקוק דרך אחרת.

עונשין

(תיקונים: התשס"ח, התשס"ט, התשע"ד)

25ב. (א) מעסיק העושה אחד מאלה, דינו - מחצית הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (בסעיף זה - חוק העונשין):

(1) לא מוסר לעובדו תלוש שכר עד המועד האמור בסעיף 24(ג), בניגוד להוראות סעיף 24(א); עבירה לפי פסקה זו היא מסוג העבירות של אחריות קפידה;

(2) מוסר לעובדו תלוש שכר שלא נכללים בו פרטי השכר ששולם לעובד, כולם או חלקם, בניגוד להוראות סעיף 24(ב).

(ב) מעסיק שניכה סכומים משכרו של עובד, בניגוד להוראות סעיף 25, דינו - מחצית הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

(11) (1) מעסיק שלא שילם לעובדו שכר וחלף היום הקובע שלאחריו הפך אותו שכר לשכר מולן, והמעסיק לא הוכיח שאי תשלום השכר נבע מנסיבה שאינה בשליטתו, דינו - מאסר חצי שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

(2) לא יועמד מעסיק לדין בשל עבירה לפי פסקה (1), אלא אם כן חלפו 90 ימים מהיום הקובע והשכר לא שולם עד אותו מועד, ובהתאם לנוהל שיאשר היועץ המשפטי לממשלה.

(ג) מעסיק שניכה סכומים משכרו של עובד ולא העבירם למי שלו יועדו הסכומים, בניגוד להוראות סעיף 25א, דינו - מאסר שנתיים או קנס פי חמישה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

(ד) מעסיק שעבר עבירה לפי ההוראות המפורטות להלן, בנסיבות מחמירות, דינו -

(1) סעיף קטן (א) או (ב) - כפל הקנס הקבוע באותו סעיף קטן, לפי העניין;

(2) סעיף קטן (ג) - מאסר 30 חודשים או קנס פי שישה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

(ה) בסעיף זה, "נסיבות מחמירות" - כל אחת מאלה:

(1) המעשה נעשה בכוונה להשיג טובת הנאה לנאשם או לאחר, או להימנע מתשלום המגיע לעובד או בעבורו;

(2) המעסיק מואשם בכתב האישום בשישה אישומים לפחות בשל ביצוע עבירות לפי חוק זה, בתוך תקופה שאינה עולה על 12 חודשים, ובלבד ששישה אישומים הם בשל עבירות שנעברו כלפי שני עובדים, שלושה אישומים כלפי כל אחד מהם; במניין האישומים לפי סעיף זה, יראו אישום בעבירה כלפי יותר מעובד אחד כאישום בעבירה כלפי כל אחד מהעובדים.

אחריות נושא משרה בתאגיד

(תיקונים: התשס"ט, התשס"ח, התשע"ד)

26. (א) (בוטל).

(ב) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי סעיף 25 בידו התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו - מחצית הקנס הקבוע לאותה עבירה.

(ג) נעברה עבירה לפי סעיף 25 בידו תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו האמורה בסעיף קטן (ב), אלא אם כן הוכיח שעשה כל שניתן כדי למנוע את העבירה.

(ד) בסעיף זה, "נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

סמכות שיפוט ותרופות

(תיקונים: התשס"ח, התשס"ט, התשע"ד)

26א. (א) לבית הדין לעבודה תהא סמכות ייחודית לדון בהליך אזרחי בשל הפרת הוראות חוק זה, והוא רשאי לפסוק פיצויים בשיעור שייראה לו בנסיבות העניין, נוסף על כל פיצוי או סעד אחר.

(ב) (1) מצא בית הדין לעבודה כי המעסיק לא מסר לעובדו, בידועין, תלוש שכר עד המועד האמור בסעיף 24(ג), בניגוד להוראות סעיף 24(א), או כי המעסיק מסר לעובדו, בידועין, תלוש שכר שלא נכללים בו פרטי השכר ששולם לעובד, כולם או חלקם, בניגוד להוראות סעיף 24(ב), רשאי הוא לפסוק לעובד פיצויים שאינם תלויים בנזק (להלן - פיצויים לדוגמה), בשל כל תלוש שכר שלגביו פעל המעסיק כאמור.

(2) מצא בית הדין לעבודה כי המעסיק ביצע הפרה כאמור בפסקה (1) בשני חודשים לפחות בתקופה של 24 חודשים, חזקה היא כי המעסיק ביצע את ההפרה בידועין, אלא אם כן הוכיח המעסיק אחרת.

(3) פיצויים לדוגמה כאמור בפסקה (1) יהיו בסכום שלא יעלה על 5,000 שקלים חדשים, ואולם רשאי בית הדין לעבודה, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לפסוק פיצוי בסכום אחר הסכום הנקוב בפסקה זו יעודכן ב-1 בינואר בכל שנה (בפסקה זו - יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית

המדד החדש לעומת המדד הבסיסי; לעניין זה -

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"המדד החדש" - המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון;

"המדד הבסיסי" - המדד שפורסם בחודש יולי 2009;

(4) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מזכותו של עובד לפיצויים או לכל סעד אחר לפי כל דין, בשל אותה הפרה; ואולם בית הדין לעבודה לא יפסוק פיצויים לפי סעיף קטן זה, בתובענה ייצוגית כמשמעותה בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006.

נטל הוכחה

(תיקונים: התשס"ה, התשע"ד)

226. (א) בתובענה של עובד לתשלום שכר עבודה, לרבות גמול שעות נוספות או גמול עבודה במנוחה השבועית, שבה שנויות במחלוקת שעות העבודה שבעדן נתבע השכר, תהא חובת ההוכחה על המעסיק כי העובד לא עמד לרשות העבודה במשך שעות העבודה השנויות במחלוקת, אם המעסיק לא הציג רישומי נוכחות מותך פנקס שעות עבודה, ככל שהוא חייב לנהל; בסעיף זה -

"גמול שעות נוספות", "גמול עבודה במנוחה שבועית" - כמשמעותם בחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951;

"פנקס שעות עבודה" - פנקס שעות עבודה לפי סעיף 25 לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, אופנקס לפי סעיף 31 לחוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), היתה התובענה לתשלום שכר עבודה בעד גמול שעות נוספות, תהא חובת ההוכחה על המעסיק כאמור באותו סעיף קטן, רק בעד מספר שעות נוספות שאינו עולה על 15 שעות נוספות שבועיות או שאינו עולה על שישים שעות נוספות חודשיות.

(ג) בתובענה של עובד שעילותיה השנויות במחלוקת הן אי תשלום גמול שעות נוספות, גמול עבודה במנוחה השבועית, דמי חופשה, תמורת חופשה או פדיון חופשה, דמי הבראה או דמי נסיעות, והמעסיק שחייב במסירת תלוש שכר לפי הוראות סעיף 24, לא מסר לעובד תלוש שכר, או מסר לעובד תלוש שכר שלא נכלל בו הרכיבים האמורים, חזקה היא כי נקבע לעובד שכר כולל בניגוד להוראות סעיף 5, ככל שהוא חל עליו, ויראו בשכר ששולם לו כשכר רגיל, שהרכיבים האמורים אינם כלולים בו, אלא אם כן הוכיח המעסיק אחרת.

פיצוי הלנת שכר והליך פלילי

(תיקונים: התשס"ט, התשע"ד)

226. (א) בבואו לפסוק פיצוי הלנת שכר למעסיק כאמור בסעיף 17, רשאי בית דין לעבודה להתחשב בכך שהמעסיק הורשע בשל אותו מעשה, או שהוטל עליו עיצום כספי בשל לפי חוק הגנת השכר (עיצום כספי), התשס"ט-2009.

(ב) בבואו להטיל קנס על מעסיק שהורשע בעבירה לפי סעיף 25(ב1), רשאי בית דין לעבודה או בית משפט להתחשב בכך שנפסק נגד המעסיק פיצוי הלנת שכר לפי סעיף 17 בשל המעשה שבשלו הורשע כאמור.

(ג) בבואו לגזור את דינו של מעסיק שהורשע בעבירה לפי סעיף 25(ב1), רשאי בית דין לעבודה או בית משפט להתחשב בכך ששכר העבודה לא שולם במועדו בטעות כנה, או ששכר העבודה לא שולם במועדו עקב חילוקי דעות שיש בהם ממש בדבר עצם החוב ובלבד שהחלק שאינו שנוי במחלוקת שולם.

(תיקון התשל"ו)

27. (בוטל).

זכות תביעה

(תיקונים: התשל"ו, התשמ"ז, התשס"ב, התשע"ד)

28. (א) לאלה תהיה זכות תביעה במישרין נגד המעסיק:

(1) אדם אשר לו מיועד סכום שנוכה לפי סעיף 25;

(2) קופת גמל - לגבי סכום שהמעסיק חייב לה כאמור בסעיף 19 ולגבי פיצויי הלנת שכר בשל סכום כאמור;

(3) שירות בתי הסוהר או שירות התעסוקה - לגבי סכום שהמעסיק חייב לשלם לעובד שירות בעבודת משק לפי סימן ב'1 לפרק ו' של חוק העונשין, התשל"ז-1977.

(ב) תביעת עובד לתשלום שכר מולן או לפיצויי הלנת שכר, יכול שתוגש לבית הדין לעבודה גם בידי ארגון העובדים היציג באותו מקום עבודה, ובאין ארגון עובדים כאמור - בידי ארגון העובדים שהעובד חבר בו.

הגנה על עובד

(תיקונים: התשס"ב, התשע"ד)

28. (א) לא יפגע מעסיק בשכרו של עובד, בקידומו בעבודה או בתנאי עבודתו, ולא יפטר מהעבודה, מחמת תביעה שהגיש העובד או ארגון העובדים כאמור בסעיף 28(ב), בתום לב, לתשלום שכר מולן או לפיצויי הלנת שכר, או מחמת שסייע העובד בתום לב לעובד אחר או לארגון העובדים, בקשר לתביעה כאמור.

(תיקון התשל"א)

29. (בוטל).

ערכות מעסיק חדש לחוב קודמו

(תיקון התשע"ד)

30. (א) עבר מפעל מיד ליד או חולק או מוזג, אחראי גם המעסיק החדש לתשלום שכר עבודה ולתשלומים לקופת גמל המגיעים מן המעסיק הקודם, אלא שהמעסיק החדש רשאי, על-ידי הודעה שיפרסם במפעל ובעתונות בדרך הקבועה בתקנות, לדרוש שתביעות תשלומים כאמור יוגשו לו תוך שלושה חדשים מיום ההעברה, החלוקה או המיזוג, ואם פירסם את ההודעה אחרי יום זה - מיום הפרסום. המעסיק החדש לא יהיה אחראי לתשלום תביעות שיוגשו לו כעבור התקופה של שלושה חדשים כאמור.

(ב) הוראות סעיף זה לא יחולו על העברת מפעל, חלוקתו או מיזוגו עקב פשיטת רגל או עקב פירוק של חברה או אגודה שיתופית בגלל אי-יכלתה לשלם חובותיה.

ביצוע ותקנות

[תיקונים: התשכ"ד, התשכ"ט, התשכ"ט (מס' 2)]

31. שר העבודה⁵ ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

חובת התייעצות

32. לא יתקין שר העבודה תקנות לפי סעיף 13 אלא לאחר התייעצות עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים ועם ארגונים ארציים יציגים של מעבידים שלדעת השר הם נוגעים בדבר.

המדינה כמעסיק

(תיקון התשע"ד)

33. לענין חוק זה דין המדינה כמעסיק כדין כל מעסיק אחר.

שמירת זכויות

34. חוק זה אינו בא למעט מכל זכות הנתונה לעובד לפי חוק, הסכם קיבוצי, חוזה-עבודה או נוהג.

ביטולים

35. (א) בענינים שחוק זה דן בהם לא יחול הספר השני של המגילה.

(ב) הסעיפים 82 ו-83 לחוק ההוצאה לפועל העותומני – בטלים.

תחילה

36. תחילת חוק זה ביום י"א בניסן התשי"ח (1 באפריל 1958).

(תיקונים: התשס"ה, התשע"א, התשע"ד, התשפ"ג)

תוספת

(סעיף 24(ב))

פרטי השכר ששולם לעובד

1. פרטים לגבי העובד והמעסיק –
 - (1) שם משפחה ושם פרטי של העובד ומספר הזהוי שלו;
 - (2) שם המעסיק, מספר הזהוי שלו או מספר התאגיד, ומען מקום העבודה או עסקו של המעסיק.
2. (א) תאריך תחילת ההעסקה.
(ב) ותק מצטבר אצל המעסיק או במקום העבודה, לפי הגבוה.
3. לגבי עובד במשכורת – היקף המשרה; לגבי עובד בשכר – הבסיס שלפיו משולם השכר; לגבי עובד ששכר עבודתו נקבע לפי דירוג, מכוח הסכם קיבוצי או לפי – גם דירוג העובד ודרגתו.
4. תקופת התשלום –
 - (1) התקופה הקלנדרית שבעדה שולם השכר;
 - (2) מספר ימי העבודה ושעות העבודה במקום העבודה בתקופה שבעדה שולם השכר;
 - (3) מספר ימי העבודה שבהם עבד העובד בפועל בתקופה שבעדה שולם השכר;
 - (4) מספר שעות העבודה בפועל של העובד בתקופה שבעדה שולם השכר; אם העובד נמנה עם עובדים כאמור בסעיף 30(א)(6) לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, יש לציין זאת במפורש;
 - (5) מספר ימי החופשה שניתנו בתקופת התשלום ויתרת ימי החופשה;
 - (6) מספר ימי המחלה שנוצלו בתקופת התשלום ויתרת תקופת המחלה הצבורה; אם העובד מבוטח על ידי מעסיקו בביטוח דמי מחלה לפי סעיף 8 לחוק דמי מחלה, התשל"ו-1976, אין חובה לציין את יתרת תקופת המחלה הצבורה.
5. השכר ששולם לעובד –
 - (1) ערך השכר המשולם לעובד בעד שעת עבודה רגילה;
 - (2) השכר הרגיל;
 - (3) תשלומים אחרים, נוסף על השכר הרגיל, לרבות גמול שעות נוספות ומנוחה שבועית, פריזן עבודה, דמי הבראה, דמי חופשה, דמי מחלה, תשלום על חשבון תגמול למשרת במילואים ויתרת תגמול כאמור, וכיוצא באלה; יש לפרט לגבי תשלומים כאמור בפסקה זו את סוג התשלום, את מספר היחידות שבעבורן שולם – אם הוא משולם לפי יחידות, ואת סכום התשלום;
 - (4) סך כל השכר והתשלומים האחרים החייבים במס הכנסה, וכן הסכום המצטבר שלהם בשנת המס;
 - (5) סך כל השכר והתשלומים האחרים החייבים בדמי ביטוח לאומי, וכן הסכום המצטבר שלהם בשנת המס;
 - (6) סך כל השכר והתשלומים האחרים המובאים בחשבון לעניין זכויות פנסיוניות או זכויות סוציאליות אחרות, שיפורט לפי סוג הזכויות שלגביהן הוא מובא בחשבון;
6. שולם תשלום מהתשלומים המפורטים בפרט זה בעד תקופה שאינה התקופה האמורה בפרט (1), יש לציין לגבי אותו תשלום את התקופה שבעדה שולם. הניכויים –

⁵ סמכויות שר העבודה עפ"י חוק זה הועברו לשר התעשייה והמסחר ("פ התשס"ג, עמ' 2084), וממנו לשר הרווחה והשירותים החברתיים ("פ 7394, התשע"ז, עמ' 1312).

- (1) ניכוי מס הכנסה;
 - (2) ניכוי דמי ביטוח לאומי;
 - (3) ניכוי דמי ביטוח בריאות;
 - (4) ניכוי לקופת גמל, שיפורט לפי הקופה שאליה הניכוי מיועד וסכומו;
 - (5) כל ניכוי אחר, שיפורט לפי סוג הניכוי וסכומו;
 - (6) סך כל הניכויים.
7. תשלומי המעסיק בעבור תנאים סוציאליים לעובד, שאינם משולמים ישירות לעובד ואינם מנוכים משכר העובד, לרבות הפרשות המעסיק לקופת גמל.
8. פרטי הפירעון
- (1) הסכום הכולל (ברוטו) המגיע לעובד במועד התשלום;
 - (2) הסכום בפועל (נטו) לתשלום;
 - (3) דרך תשלום השכר; לעניין שכר המשולם שלא במישרין, בהתאם להוראות סעיף 6 לחוק, יש לציין את הגורם שבאמצעותו משולם השכר, ואם התשלום נעשה באמצעות חשבון המנוהל על ידי אחד מהגופים המפורטים להלן – מספר החשבון ופרטי הגוף:
- (1) תאגיד בנקאי;
 - (2) בנק הדואר;
 - (3) חברת תשלומים;
 - (4) בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי;
 - (5) בעל רישיון נותן שירותי תשלום יציבות.
9. שכר מינימום לחודש ושכר מינימום לשעה, לפי חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987, המעורכנים לתקופת התשלום; ואולם, לגבי עובד שטרם מלאו לו 18 שנים יש לציין בתלוש השכר את שכר המינימום כאמור שנקבע לפי סעיף 16 לחוק האמור, בהתאם לגילו של העובד.

מרדכי נמיר

דוד בן-גוריון

שר העבודה

ראש הממשלה

יצחק בן-צבי

נשיא המדינה